

A "VÁSÁRHELYI ISTVÁN" Természetvédelmi Körnek és az eddigi tevékenységének rövid bemutatása:

A Vásárhelyi István Természetvédelmi Kör alakulása óta (1974, 1989-től önálló bíróságilag bejegyzett egyesület.) foglalkozik védett és nem védett területek kutatásával, védelmével. Tevékenységünk fő célja alapít okiratunkban foglaltak szerint a hazai erdő Tevékenységi területünk súlypontja 1976 óta az Északi hegyvidék területe.

A Kör tagsága 120 fő. Zömmel gimnáziumi tanulók, szakközépiskolások és egyetemisták, illetve olyan kutatók és természetvédelmi szakemberek, akik terepbiológiai kutatásaikat hétvégenként, illetve a téli, tavaszi, nyári kutató táborok idején végzik a Kör keretében. Alapító tagjaink közül ma már több a PhD. minősítésű egyetemi oktató.

Ökológiai nevelési munkánkat kezdettől fogva konkrét aktív terepi természetvédelmi munkával kötöttük össze, amihez folyamatosan társult a természetvédelmi publikációs tevékenység a média minden szintjén.

1976-tól 86-ig résztvettünk, mint javaslattevők a Mátrai Tájvédelmi Körzet védett és fokozottan védett területeinek kialakításában, a természetvédelmi értékek feltérképezésében.

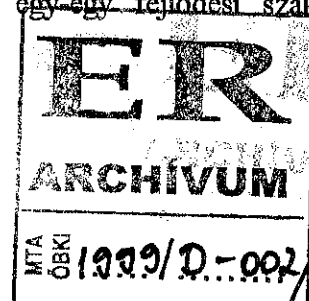
1985-től 92-ig résztvettünk, mint első számú javaslattevő a Tarnavölgyi Tájvédelmi Körzet létrehozásában, a védett és fokozottan védett területek kialakításában, a védett értékek felmérésében.

1986-tól szorgalmaztuk a hazai erdőrezervátum hálózat létrehozását, 1990-től tagja vagyunk az Országos Erdőrezervátum Bizottságának. Körünk jelölte ki az 1994-ben létrejött országos erdőrezervátum hálózat északi-hegyvidéki területeit, és készítette el a kiinduló állapot felmérését. Összesen 16 erdőrezervátum területi kijelölését, felmérését és létesítését végeztük el az országban.

1988-tól kezdtük meg a természetközeli erdők belső szerkezetének és dinamikájának vizsgálatát, ebben az évben indult Csörgő-völgyi Erdődinamikai Projectünk, amely az első ilyen jellegű project hazánkban.

1989 óta fő tevékenységi körünk a természetközeli erdőgazdaság újkori feltételeinek kialakítása. Ezért folyamatosan dolgozunk a hazai erdőrezervátum hálózat létrehozásában, az erdészeti politika alakításában, az erdő- és vadászati törvény előkészítésében, valamint a korszerű erdészeti felsőoktatás tananyagának kialakításában, és fiatal ökológusok és erdészeti szakemberek képzésében.

1990-ben kezdtük meg a Kékes Észak Erdőrezervátum kialakítását és rendszeres kutatását, amely hazánk egyetlen valóban működő erdőrezervátuma, itt egy területen található meg az erdőfejlődés valamennyi szakasza, és ezért alkalmas az egyes erdőfejlődési szakaszok egy helyen való megismerésére, modellezésére. Az elmúlt években évenként egy-egy fejlődési szakasz

felmérésére és modellezésére volt lehetőségünk. Eddigi eredményeink tették lehetővé a nemzetközi programhoz való csatlakozásunkat.

1994-ben létrehoztuk a Kékes északi oldalán a régi Károlyi vadászház felújításával a Rózsaszállási Erdőrezervátum kutató állomást, amely a hazai erdőrezervátumkutatás terepi központja. Megnyitása óta itt működik a Kör és az ELTE kutató csoportja, két éve csatlakozott az itt folyó munkához a Szentistván Egyetem több kutatójais. 1998-ban itt tartotta az MTA ÖBKI az országos erdőrezervátum értekezletét is, terepi bemutatással összekötve.

1994 – 1999 között a COST STM programjának keretében több külföldi kutató csoport volt a Kutató Állomás vendége rövidebb, hosszabb ideig.

1996-ban kezdeményezői voltunk az Európai Közösségen belül induló Európa szintű nemzetközi erdőrezervátum programnak (COST E4 "FOREST RESERVES RESEARCH NETWORK (FR-NET)), amelyet összeurópai szinten az EFI (European Forest Institute) koordinál.

1996 –1999 között résztvettünk a hazai erdőrezervátumok bevonásával az egységes európai erdőrezervátum hálózat létrehozásában valamint annak egységes kezelési elveinek kidolgozásában.

Résztételünk a COST E4 európa szintű nemzetközi program 1997 évi eseményeiben:

1997 január 20-21. Freiburg.

A munkaértekezletre készített anyagok: Előzetes adatszolgáltató kérdőívek a magyarországi rezervátumok jogi státuszáról, számáról, nagyságáról és a bennük folyó kutatásokról, a KTM szakembereivel egyeztetve. Publikációs lista a Magyarországon megjelent, rezervátumkutatással foglalkozó cikkekből.

Tapasztalatosere: a németországi erdőrezervátumok helyzetéről, az azokban folyó kutatásokról, azok metodikájáról és az adat nyilvántartás rendszeréről.

Munkacsoport feladatai:

az erdőrezervátumokkal kapcsolatos különböző definíciók tisztázása. Megállapodtunk benne, hogy a rezervátum hálózatba olyan rezervátumokat érdemes felvenni, melyek alkalmasak állandó mintavételi területek létesítésére, vagyis erdőművelés nem folyik bennük, és jogi védettség garantálja, hogy nem is fog.

1. feladat: adatgyűjtés a Cost akció országaiban létező rezervátumok alapadatairól, jogi státuszáról, a bennük folyó kutatásról.

2. feladat: magyarozott bibliográfia készítése. A munkacsoport egy olyan bibliográfiát készít, mely átfogó képet nyújt minden ország rezervátumkutatással kapcsolatos, már megjelent publikációról, azokhoz rövid angol nyelvű összefoglalást, és kulcsszavakat ad.

1997. július 30 - augusztus 3. Finnország: Összevont vezetőségi és munkacsoport értekezlet

A munkaértekezletre készített anyagok: Módosított kérdőív, publikációs lista, javaslatok a kulcsszavakhoz, kiegészített nemzeti beszámoló. Javaslatokat tettünk az erdőrezervátummal kapcsolatos egyes definíciók átalakítására is.

A találkozó fő célja volt a különböző országokban folyó kutatások és azok módszertanának közös megismerése. A munkacsoport értekezleteken folytattuk a megkezdett munkát és az eddigi eredményeket beszéltük meg.

A munkacsoport-értekezleten elsősorban a rezervátumokkal kapcsolatos definíciókat igyekeztünk tisztázni, mert számos ország szakértői értelmezési nehézségek miatt nem tudták kitölteni a kérdőíveket. Megegyeztünk, hogy a legfontosabb kritérium nem a "rezervátum", hanem jogilag védett erdő, amit meghagytak szabad szukcessziós folyamatok tereként ("area for free succession"). Számos országban ezeket nem rezervátumnak hívják. A kezelés és

humán hatások kérdését leszűkítettük: a legfontosabb nem az érintetlenség, hanem hogy az adott erdőben ne legyen erdőművelés, mivel az erdő természetes működését és szerkezetét szeretnénk elsősorban vizsgálni. A kutatás homlokterébe tehát elsősorban olyan területek essenek, ahol a természetes folyamatok az erdőszerkezetbe történő emberi beavatkozás nélkül tanulmányozhatók.

2. munkacsoport: metodikai alapvetésekre tett javaslatot, amit egy újabb - szűkített - ülésen fognak majd részletesen tisztázni.

Létrejött a 3. munkacsoport, melynek feladata a létesítendő erdőrezervátumhálózat számítógépes adatbázisának megszerkesztése.

1997. november 24-25. Brüsszel összehívott vezetőségi és munka-csoportértekezlet.

A munkaértekezletre készített anyagok: Módosított bibliográfia

A Flamand erdőrezervátum hálózat és az abban folyó kutatások bemutatása után a 3. munkacsoport bemutatta a tervezett erdőrezervátum adatbázis vázlatát, és javaslatokat kért a kiegészítésére, módosítására.

1. feladat: Számos ország még mindig nem készítette el a megkívánt adatgyűjtő kérdőíveket és a nemzeti beszámolót, részletesen tisztáztuk a felmerült problémákat. Megállapodtunk a kiegészített anyagok elküldésének végső határidejében (1998. január vége).

2. feladat: A bibliográfia tervezése végső formát öltött, megállapodtunk a végső formátumban és terjedelemben.

Ezután javaslatokat tettünk a számítógépes adatbázis szerkezetének módosítására, kiegészítő adatok felvételére.

A metodikai munkacsoport nem tudott közös koncepciót kialakítani, ezért egy szűkebb, néhány szakértőt magában foglaló metodika csoportot választottunk a koncepció megfogalmazására.

II. "Naturalness and European Forest" Európai természetes erdők biodiverzitásának megőrzésére induló program

1997 október 26-29 Straszburg Council of Europe.

A "VÁSÁRHELYI ISTVÁN" Természetvédelmi kör felkérésre a KÉKES ÉSZAK és az Északi hegyvidék többi erdőrezervátumában folyó munkáival csatlakozott a strassburgi kezdeményezésű "Naturalness and European Forest" nemzetközi természetes erdők biodiverzitásának megőrzésére induló programhoz. Ez évben, októberben már saját anyagunkkal vettünk részt ezen a részben NGO.-k részben a tudományos élet tagjai által szervezett akción. Az akció célja volt: egységes nemzetközi rendezvénnyel a strassburgi Európa Tanács figyelmét felhívni a téma fontosságára

Az európaiszintű erdőrezervátum programban való részvételünk jelentőségét növeli az a tény, hogy hazánkban több éves előkészület után napjainkban fejeződik be a hazai erdőrezervátum hálózat létrehozásának jogi folyamata, és ezzel egyidőben készül az országos koncepció az országos hálózat hasznosítására, kutatására az MTA és a KTM koordinálásával. A programban való részvételünk lehetővé teszi a sokéves külföldi tapasztalatok beépítését a hazai koncepcióba, valamint a koncepció elemeinek a most formálódó európai normákhoz igazítását. Így egy európakonform koncepció kialakítására van lehetőség, ugyanakkor az európai programban érvényesíthetjük a magyar szempontokat.

1997. évi hazai közéleti tevékenységünk.

Körünk 1997-ben két fővel vett részt a KTM és az MTA VÁCRÁTÓTI ÖBKI által koordinált "Az erdőrezervátumokban folytatandó kutatások általános célkitűzési" című országos koncepció szerkesztésében, illetve elkészítésében.

1998 évi tevékenységünk:

Az MTA Ökológiai Intézetével (Vácrátót) közösen elkészítettük:

az egyes erdőrezervátumok kutatási érték szerinti osztályozásának tematikáját. kialakítottuk az egyes kutatási szinteket ezek besorolásához elkészítettük az Útmutatót

Terepi munkáink:

Folytatódott a Kékes Észak erdőrezervátum kutatása ez időszak alatt.

Megkezdődött a Csörgő-völgyi területek visszatérő vizsgálata:

elkészült a faállomány szukcesszionális vizsgálata

megtörtént a rezervátum szemlézése, besorolása.

A nemzetközi tevékenység keretében részt vettünk a Bécsiben rendezett munka értekezleten, két közös könyv részletének véglegesítése megtörtént.

Korábbi terepi munkánk eredményeként két tudományos dolgozat jelent meg a Kékes Észak erdőrezervátum emlős faunájáról.

1999-évi tevékenységünk:

Nemzetközi együttműködés

- 1999 május 4-8 Thessaloniki Görögország Munkacsoport és Igazgató testületi találkozó

- 1999 november 2-4 Lisszabon Portugália Munkacsoport és Igazgató testületi záró ülés.

Hat ország delegációjával közösen előkészítettünk egy több éves kutatási együttműködési tervet a COST E4 akció folytatására, magyar részről Dr. Standovár Tibor vett részt az előkészítő tárgyalásokban.

A tavaszi ülészen, Görögországban a tervezett programot Jenz Emborg mutatta be a teljes nemzetközi fórumnak.

Jenz Emborg ismertetője: A NAT-MAN project (Natural Management= természetes kezelés)

A project az E5 programon belül működne. A project háromszintű vizsgálatból áll.

1. Referencia állandó mintavételi területeken a természetes folyamatok vizsgálata természetes/természetközeli erdőkben, pld. természetes bükkerdőkben, melyek bükkerdők kezelésének lehetnek a referenciái.

2. Regeneráció, klíma, talaj és lék-vizsgálat természetes erdőkben.

3. Holtfa összetevő, biodiverzitás vizsgálata – ez az, ami a kezelt erdőkből hiányzik.

A vizsgálatok eredményeit összegezni, szintetizálni, ebből létre lehet hozni a természetes folyamatok modelljét. A modell alapján tervezhető egy természet közelebbi gazdálkodási mód, illetve olyan gazdasági erdők alakíthatók ki, melyek a fatermelésen kívül a biodiverzitás megőrzésére is használhatók.

Jenz Emborn felajánlotta az összes jelenlévőknek a csatlakozás lehetőségét. Jari Parviainen üdvözölte a javaslatot.

1999 novemberében a Brüsseli Bizottság a pályázatot elfogadta, amely előreláthatóan 2000 májusában indul. Az akció hazai koordinátora Dr. Standovár Tibor az ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszékének a docense. A „VÁSÁRHELYI ISTVÁN” Természetvédelmi Kört a projectben a kör elnöke képviseli.

A COST E4 program záró dokumentumai

Ezen területen vállalt kötelezettségeinket határidőre teljesítettük, a végső dokumentumok utolsó értesüléseink szerint már nyomdai szakaszban vannak.

Várható megjelenési időpontjuk 2000 tavasza.

Ez igen jó teljesítménynek számít, mivel az első tervezete a FINAL REPORT-nak még az utolsó pillanatban is nagy vitát váltott ki. Mivel elsősorban az egyes munkacsoportok között több alapkérdésben ismét fellángoltak a viták.

Az egyik fő vita téma az erdőrezervátumok magterületének kezelése/nem kezelése volt. Néhány ország, amely természetközeli erdőkkel nem rendelkezik, azt szerette volna elérni, hogy a magterületen „javító” beavatkozásokat végezhesenek, ez azonban teljesen ellentmond a rezervátumok azon cél és feladat rendszerének, amelyet az evvel a kérdés körrel foglalkozó 1. Munkacsoport egyhangúlag elfogadott. Végül is a Munkacsoport annyiban változtatott álláspontján, hogy elkerülje valamelyik ország kirekesztését, hogy definícióját az alábbiak szerint változtatta meg:

Szigorú erdőrezervátum az, amelyikben (magterületen) nincsen erdőgazdasági beavatkozás, és külön kitér Írország és a többi hasonló ország problémájára, avval a megjegyzéssel, hogy az ottani rezervátumok nem szigorú rezervátumok és ezért eltérnek az általános európai normáktól. A legvégső megfogalmazásokat már csak az anyagok megjelenése után tudjuk értékelni, mivel az ilyen fajta problémák ún. EU belső szakma politikai problémák a mi megítélésünk szerint.

A négy éves nemzetközi akció végső értékelését magunk részéről külön kívánjuk értékelni, az összes dokumentum ismeretében az ez évben, esedékes kiadványunkban, melynek előkészítése folyamatban van.

Hazai terepi munkák 1999-ben:

Az MTA Ökológiai Intézetével (Vácrátót) közösen befejeztük 1999 első félévében a 12 Északi – hegyvidéki erdőrezervátum besorolását, és erdőrésztlet szintű leírását, illetve szemlélését.

A szemlélést követően igény merült fel, hogy az egyes erdőrezervátumok területére elkészítsük az egyes területek kezelési terveihez a rezervátumok Hosszú távú Fenntartási Terveit. Ezért 1999 második felében az MTA Ökológiai Intézetével (Vácrátót) közösen elkészítettük a Hosszú távú Fenntartási tervek szakmai irányelveit, amelyek segítségével 2000-ben elkészítjük az egyes rezervátumok HFT.-jét.

Terepi munkáink 1999-ben:

Folytatódott a Kékes Észak erdőrezervátum kutatása ez időszak alatt ezen belül:

folytattuk a rezervátum biodiverzitásának vizsgálatát

1999-ben a biodiverzitás vizsgálatokat kiterjesztettük a talaj fejlődése szempontjából igen jelentős állattani csoportra: a páncélos-atkák vizsgálatára. 1999 első felében elkészült a faunisztikai felmérés, az év második felében megkezdődtek az ökológiai összehasonlító vizsgálatok a kezelt/nem kezelt területeken.

elkészült a tárgy évi újulát vizsgálat

folytattuk a természetes bükkösök regenerációs ciklusának vizsgálatát

A szemlélés, besorolás, valamint a mikológiai vizsgálatok és a törzselemzési vizsgálatok alapján kiderült, hogy a Csörgő völgyi rezervátum jelen állapotában nem alkalmas a Kékes erdőrezervátum összehasonlító vizsgálatára ezért megvizsgáltuk az északi hegyvidék többi közeli rezervátumát és azok közül a bükki Óserdő erdő rezervátum bizonyult megfelelőnek, ennek alapján további vizsgálataink helyszíni változása elkerülhetetlen

1999-ben megkezdtük az Óserdő erdőrezervátum magterületén a több mint száz éve kezeletlen bükk állomány erdőfejlődési vizsgálatát ennek kapcsán kijelölésre kerültek az egyes erdőfejlődési szakaszok minta területei.

A bükki Őserdő előzetes erdőfejlődési vizsgálata komoly eredményekkel járt:

1. A bükki Őserdő faállománya eredetileg tarvágás után természetes úton kialakult gazdasági erdő, amelyet a koronaszint záródásáig kezeltek, és csak ezután hagytak magára, mint jó növekedésű faállományt. Ezáltal egy közel egykorú aránylag homogén faállomány alakult ki, amelyből hiányzott a korai differenciálódás és a hosszú idejű természetes felújulás kapcsán kialakuló több generáció, illetve a természetes fejlődésű erdőkben megtalálható eltérő életmenetű egyedek.
2. A fentiek okán az optimális szak befejeztével – a természetes fejlődésű bükk faállományoktól eltérően – az öregedési,- illetve összeroppanási szakaszok mozaikos elrendeződését elsősorban, talán kizárólag, a termőhelyi mikrokörülmények határozzák meg, ezért kis, határozottan jól elkülöníthető foltokban aránylag egyszerre roppan össze egy-egy fecsoport, és helyén aránylag kis területű egykorú állomány részek alakulnak ki. Szemben a természetes fejlődésű erdőkkel, ahol az összeroppanás fokozatosan következik be és sokszor a már 12 cm-es rudas fiatalosba ismét, bezuhan egy, vagy több faóriás és a rudas állományban megjelenik egy újabb korosztály.
3. A fentiek arra vezethetők vissza, hogy természetes körülmények között a bükk faállomány nevelő vágások nélkül, belsőleg differenciálódik és kialakul a hármas életmenetű egyedek csoportjai. A kiemelkedő, alászorult, és átlag növésű csoportok. Ezen csoportok fatestének belső felépítése egymástól erősen eltérő. Az eltérő belső felépítésű törzsek ellenálló képessége idős korban mindinkább eltérnek egymástól. Ez az elpusztulásuk módjainak különbözőségéhez vezet. Egyes egyed csoportok derékba törnek, mások tövestől dőlnek el, mások viszont lábon halnak meg stb.. De az eltérő belső felépítésű törzsek abszolút életkora is igen nagy szórást mutatnak az „érett” fák végső biológiai kora 150 – 200 év között szór természetes körülmények között. Ezt faállományon belüli diverzitást nem engedik megjeleníteni a korai nevelő vágások: a tisztítás, törzskiválasztó-, növedékfokozó gyéritések.
4. Mindezek alapján feltételezhető, hogy a tarvágásos gazdálkodásból kivont, gazdasági erdők természetes fejlődése az első összeroppanás- illetve felújulás után, csak 100 éves koruk táján érik el a természetes erdők faállományának belső diverzitást, amely a faállományok természetes dinamikájának alap feltétele.

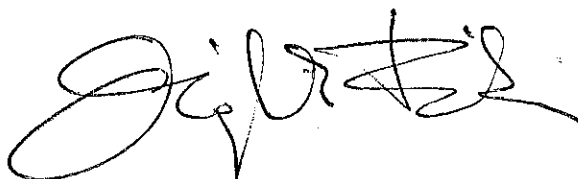
Megkezdjük a korábban nem tarvágásos üzemmódban kezelt ALSÓHEGY erdőrezervátum faállomány szerkezeti vizsgálatának feldolgozását. ALSÓHEGY erdőrezervátum faállomány-szerkezeti, erdőfejlődési vizsgálatok szintén jelentős eredményeket hozott:

1. Alsóhegy erdőrezervátum jelenlegi faállományának kialakulásában jelentős az előzetes kezelés.
2. Alsóhegy faállománya nem tarvágásos üzemmódban volt kezelve, ezt látszik egyértelműen bizonyítani a jelenlegi faállomány belső szerkezete.
3. Az Alsóhegy erdőrezervátum domborzati viszonyai erősen szabdaltak: kisebb fennsík szakaszok váltogatják egymást kisebb nagyobb töbrökkel. A töbrök nagysága változóak a nagyobbak elérik a 100 m átmérőt és a 30 m mélységet, míg a kisebbek 50 m átmérőjűek és csupán 20 mélyek, a fennsíki szakaszok 200-300 m szélesek. Az itteni több száz éve kialakult erdészeti üzemmódot feltehetően erősen befolyásolta ez a változatos felszín is, bár erdőtörténeti kutatásokból tudjuk, hogy ebben a térségben általános volt több száz évig a középerdő üzemmód.
4. A középerdő üzemmód nem más, mint a szálerdőüzemnek egyesítése a sarjerdőüzemmel. A faállomány ezen üzem mellett minden területen kétféle: részben az ú.n. aljfa (vagy sarjfa), mely sarjakkból áll és rövid vágásfordulóval kezelik, részben felfa amely magból kelt csemetéből áll s az aljfa között csoportosan van elosztva. Az állab alakja ennek következtében hasonlít a szálerdő üzemben kezelt erdőhöz. A középerdőnek célja a tűzifa (faszén) termelése mellett, egy területen méretes épület illetve ipari rönk nevelése. Tipikus kettős hasznosítás, amely indokolt lehet a mai magánerdőkben is. A felfa rendszeren több korosztályban van képviselve, melyek száma és korkülönbsége az aljfavágás fordulójától és azon kortól függ, amelyet a felfa

legidősebb korosztályának el kell érnie. (Bölosházai Belházy E.: Az erdőrendezés tan kézikönyve 1895.)

5. Alsóhegyen a középerdőüzemet a domborzat olyan formán befolyásolta, hogy a fennsíki szakaszokon sarjasztatással aljfát termeltek, 20 éves vágásfordulóval, ezek a területek a sarjasztatás következtében elgyertyánosodtak. Míg a töbrökben felfát termeltek eredetileg 4 korosztályban 20 éves korosztály különbséggel. A fatermelés több mint ötven éves szüneteltetésének következtében ma már 6 korosztály is megtalálható a felfatermelést szolgáló területrészeken. Több helyen az aljfát képező gyertyánosok gyérülése megindult. Ezeken a területeken a gyertyán alatt a bükk újul.
6. A változatos faállománynak köszönhetően az erdőállomány erdőfejlődési folyamatai sokkal jobban hasonlítanak a nem kezelt természetes erdőkéhez, mint az eredetileg tarvágásos üzemből kezelt Óserdő. Ennek modellezése jelentős segítséget nyújthat a természetvédelmi erdők kezelési modelljeinek kialakításához.
7. Mindenképpen hangsúlyozandó, hogy pl. Németországban a természetvédelmi szempontból legértékesebb erdők mind valamikori „Mittelwald”-kezelésű erdők voltak (Mittelwald = középerdő). Ezen megállapítást látszik bizonyítani a rezervátum igen változatos nem homogenizált aljnövényzete, gazdag talaj faunája is.
8. Végsősorban megkockáztatható az a megjegyzés, hogy az Aggteleki Nemzeti Park egyedülállóan gazdag felszíni flórájának és faunájának megmaradását az itt több száz éve széleskörű gyakorlattá vált középerdő üzemlésmódnak köszönheti nagy részben.

Korábbi terepi munkánk eredményeként egy tudományos dolgozat van megjelenés alatt a nyomdában: **A Kékes Észak és a Csörgő-völgy erdőrezervátum, valamint azok környékének fehérhátú harkály (Dendrocopos leucotos) populációinak etológiai és ökológiai leírása** címen.

VÁSÁRHELYI ISTVÁN
VÁSÁRHELYI ISTVÁN
 Természetvédelmi Körös
 Bp. 1211 Kézdivásárhelyi út 115
 Adósz.: 19702607-1-01

„VÁSÁRHELYI ISTVÁN”
Természetvédelmi Kör
1191. Bp. Kazinczy u 18 l.em 5

A "VÁSÁRHELYI ISTVÁN" Természetvédelmi Kör erdőrezervátum tárgyú publikációi.
(1988-1999)

- (1.) - CZÁJLIK P. 1988 a: Erdőszerkezetek, erdészeti nevelővágások, védett fajok-(császármadár - Tetrastes bonasia L.) - kapcsolatának vizsgálata. I. Magyar Ökológus Kongresszus Kln kiadv.: 22.
- (2.) - CZÁJLIK P. 1988 b: A magyar erdőgazdaság jelene és jövőjének egyik lehetséges változata. "ZÖLD" 1. 4-6
- (3.) - CZÁJLIK P. 1989 a: Vándortábortól az "ŐSERDŐ" rezervátumig Soproni Egyetem 36. évf. 1: 36-39
- (4.) - CZÁJLIK P. 1989 b: Mi "A HELYZET" a magyar erdőgazdaságban Hozzászólás. A HELYZET 1. 27.
- (5.) - CZÁJLIK P. 1990: A Csörgő-völgyi Erdődinamikai project célja, az eddig elvégzett munkák, a jelenlegi helyzet. A HELYZET 2. évf.5.:19-21
- (6.) - CZÁJLIK P. 1990 b: Védett erdők moratóriumának szükségessége. PARLAMENT Környezetvédelmi Bizottság. ELSŐ Környezetvédelmi "Nyílt Nap". kny.: 7.
- (7.) - CZÁJLIK P. 1991 a: Erdődinamikai vizsgálatok a mátrai erdőrezervátumokban. II. Magyar Ökológus Kongresszus Keszthely. Kln. kiadv.:26.
- (8.) - CZÁJLIK P. 1991 b: Erdőszerkezetek, erdészeti nevelővágások és a védett fajok kapcsolatának vizsgálata. Környezet és Fejlődés 2.évf.3.:9-13.
- (9.) - CZÁJLIK P. 1991 c: Folytatódik a magyar erdőrezervátum-program. - interjú. - Magyar Nemzet március 28.
- (10.) - CZÁJLIK P. 1992 a: Új erdő-érték elméletek. - interjú - Magyar Rádió, Ecomix július 11.
- (11.) - CZÁJLIK P. 1992 b: Kincstári erdőink - szakmai szerkesztés - Magyar Televízió október 2.
- (12.) - CZÁJLIK P. 1992 c: Erdőrezervátumok. - interjú - Magyar Televízió szeptember 14.
- (13.) - CZÁJLIK P.1992 d: Az erdőrezervátumok célja és feladata a bajor erdőrezervátum hálózat 20 éves tapasztalatai alapján. Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem "Természetközeli erdőgazdálkodás, erdőrezervátumok" Tudományos tanácskozás. október 22.

- (14.) - CZÁJLIK P. 1993 a: Szakvélemény az erdőrezervátumok kijelölése és vizsgálata című tanulmányról Kézirat ERTI.
- (15.) - CZÁJLIK P. 1993 b: Erdőrezervátum Hálózat Faállomány-szerkezeti vizsgálatok - Előtanulmány - ERTI Kézirat
- (16.) - CZÁJLIK P. 1993 c: Faállomány-szerkezeti vizsgálatok az erdőrezervátumokban. - Korreferátum - Erdőrezervátum Workshop II. Gyöngyös június 3.
- (17.) - CZÁJLIK P. 1993 d: Erdőrezervátumok célja - interjú - Magyar Televízió GAIA. június 5.
- (18.) - CZÁJLIK P. 1993 e: A legöregebb tölgy négyszáz éves Pesti Hírlap június 7.:10
- (19.) - CZÁJLIK P. - GERGELY Z. - TULIPÁNT T. 1993 f: "Kékes Észak" - egy létesítendő erdőrezervátum. Környezet és Fejlődés 4. évf. 3-4:64-66.
- (20.) - CZÁJLIK P. 1994 a: Négy év előkészítő munka után végleges kijelölésre került a magyarországi erdőrezervátum hálózat. Gaia Sajtószemle 12 évf. 247: 3027
- (21.) - CZÁJLIK P. - GERGELY A. 1994 b: A védett Háros-sziget. Élet és Tudomány 1994/4:122.
- (22.) - CZÁJLIK P. 1994 c: Erdőrezervátumok kiinduló állapota. III. kötet. Északi Hegyvidék 118.p. KTM.
- (23.) - CZÁJLIK P. 1994 d.: Erdőrezervátumok. Élet és Tudomány 1994/29: 899-901
- (24.) - CZÁJLIK P. 1994 e.: Az erdőrezervátumok hasznosításáról. Környezet és Fejlődés 5. évf. 2: 29-35.
- (25.) - CZÁJLIK P. 1994 f.: Megtörtént a magyarországi erdőrezervátum-hálózat végleges kijelölése. Környezet és Fejlődés 5. évf.2: 36-38.
- (26.) - HANH I. - STANDOVÁR T. 1994.: Az erdőrezervátumokban végzendő botanikai kutatásokról. Környezet és Fejlődés 5. évf.2: 43-45.
- (27.) - CZÁJLIK P. 1994 g.: A Kékes háta erdőrezervátum lesz? Élet és Tudomány 49. évf.47: 1480-1484.
- (28.) - CZÁJLIK P. 1995: Esettanulmány, korreláció, szukcesszió háborítatlan erdőállományokban. in: Erdei életközösségek ökológiája. szerk.: MÁTYÁS CS.
- (29.) - CZÁJLIK P, MAGLÓCZKY Zs, PÁSZTY G. 1997: Biodiversity and the Developmental phases in the Kékes North Forest reserve. International Congress Naturalness and European Forest. Strasbourg 1997 10.26-28.
- (30.) - CZÁJLIK P. 1997: Kékes Észak erdőrezervátum emlős faunája. Fol.Hist. nat Mus.Matraensis 22.: 349-355
- (31.) - CZÁJLIK P, HARMOS K. 1997: Adatok Kékes Észak erdőrezervátum denevér faunájához. Fol.Hist. nat Mus.Matraensis 22.: 345-348

(32.) - PÁSZTY G. 1998: A Kékes Észak erdőrezervátum vegetáció térképe Szakdolgozat. ELTE Növényrendszertani és ökológiai Tanszék Bp.

(33.) - CZÁJLIK P, HARMOS K. 1999: A KÉKES ÉSZAK és CSÖRGŐ-völgy erdőrezervátum valamint azok környékének Fehérhátú harkály (*Dendrocopos leucotos*) populációinak etológiai és ökológiai leírása. Aquila, 1999 in press.

(34.) - Siller I. 1999: Ritka gombafajok a Kékes Észak erdőrezervátumban. Micol.Közlöny. vol. 38. No. 1-3. P: 11-24.

(35.) - CZÁJLIK P, STANDOVÁR T 1999: Hungary in: Research in Forest Reserves and Natural Forests in European Countries. European Forest Institute Proceedings No 16, 133-144.

(36.) - CZÁJLIK P, SOMOGYI Z 1998: Faállomány-szerkezeti és fatermési vizsgálatok az erdőrezervátumokban.- Kézirat – MTA ÖBKI

(37.) - TURCSÁNYI, G. (1999): Diversities of different plant and mushroom communities. Habilitációs előadás, Gödöllő, 1999. dec. 11.